

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

23 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Octavian Bodareu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 februarie 2018, în cauza penală în privința lui

Nemerenco Petru XXX, născut la XXX, originar și domiciliat în satul XXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 29.08.2017 pînă la 23.11.2017;

Instanța de apel de la 09.01.2018 pînă la 21.02.2018;

Instanța de recurs de la 20.04.2018 pînă la 23.05.2018.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia sediul Glodeni din 23 noiembrie 2017, cauza fiind judecată în procedura prevăzută de art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, Nemerenco Petru a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. j) Cod penal, la pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 11 ani și 6 luni.

În conformitate cu art.72 alin.(4) Cod penal, pedeapsa stabilită cu închisoare s-a dispus a fi executată în penitenciar de tip închis.

S-a respins cererea acuzatorului de stat privind încasarea de la inculpatul Nemerenco Petru în contul statului a cheltuielilor pentru efectuarea expertizelor în sumă de 20 048 lei, ca fiind neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Nemerenco Petru, la 04.06.2017, în jurul orelor 13.00, deplasându-se la domiciliul său situat în s. XXX, r-1 XXX, în care locuiește împreună cu fosta sa soție, Nemerenco Maria, unde depistând-o pe ultima în timp ce întreținea un raport sexual cu Paiu Ion, locuitor al s. XXX, r-1 XXX, intenționat, cu scopul răzbunării pentru raportul sexual cu fosta sa soție și cauzării leziunilor corporale, i-a aplicat o lovitură cu pumnul peste față lui Nemerenco Maria și 2-3 lovituri cu pumnul peste față lui Paiu Ion, după care l-a alungat pe ultimul din casă. Ulterior, după ce Nemerenco Maria a fugit în grădină, iar el cu Paiu Ion au ieșit în ograda gospodăriei sale, în timp ce Paiu Ion încerca să se justifice pentru raportul sexual cu fosta sa soție, pe fundal de gelozie, i-a apărut intenția de a-l omorî pe Paiu Ion prin maltratare, după care în prezența feciorului său minor Nemerenco Cristian, a.n.07.06.2005, în ograda gospodăriei, luînd de pe acoperișul bucătăriei de vară o bucată de lemn adaptată pentru scuturat covoarele, cu o deosebită cruzime, acționînd cu aceiași intenție unică și într-un timp îndelungat, i-a aplicat lui Paiu Ion mai multe lovituri cu bățul la picioare, iar cînd acesta a căzut jos la pămînt, i-a aplicat multiple lovituri cu aceiași bucată de lemn peste cap - organul important vital și corpul, cauzîndu-i acestuia, conform Raportului de expertiză judiciară nr.67 din 05.06.2017, traumă cranio-cerebrală închisă cu contuzie cerebrală, hemoragie lichidă subdurală-100 mm și subarahnoidală difuză la ambele emisfere

cerebrale și a cerebelului, cât și multiple echimoze la față, torace și membrele superioare, plagă contuză la buza inferioară, tumefierea la țesuturile moi a capului, care au fost pricinuite din acțiuni multiple a unui corp dur contodont (corpuri), prin loviri multiple cu bucata de lemn prezentată spre examinare și se califică la vătămări corporale grave, periculoase pentru viață. În continuare, după cauzarea vătămarilor corporale grave lui Paiu Ion, avînd aceiași intenție unică de omor a lui Paiu Ion și scopul de a-i cauza acestuia suferințe fizice și psihice, l-a abandonat pe ultimul în stare gravă în ograda, urmărind chinurile acestuia, fapt ce a dus la survenirea decesului lui Paiu Ion în scurt timp după cauzarea leziunilor. Pentru a ascunde urmele infracțiunii, ducîndu-l în eroare pe Coloteniuc Radu, ce venise la el în ospetie cu privire la starea lui Paiu Ion despre care i-a declarat că este în stare de ebrietate și să nu-i atragă atenția, după survenirea decesului lui Paiu Ion, împreună cu Coloteniuc Radu au scos și au abandonat cadavrul lui Paiu Ion în drum lîngă poarta gospodăriei sale, iar feciorul său Nemerenco Cristian la indicațiile sale, a ascuns bucata de lemn cu care au fost cauzate leziunile corporale, precum și telefonul mobil de model „Nokia” căzut de la Paiu Ion.

3. Nefiind de acord cu sentința primei instanțe, procurorul a declarat apel, prin care a solicitat casarea sentinței în partea încasării a cheltuielilor judiciare, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri prin care Nemerenco Petru să fie obligat să achite cheltuielile de judecată în bugetul de stat în sumă de 20 048 lei.

În motivarea apelului, procurorul a menționat că, potrivit certificatelor anexate la rapoartele de expertize judiciare, precum și a raportului IP Glodeni, care se află ca parte integrantă în materialele cauzei penale, fiind cunoscute părților, cheltuielile suportate în procesul expertizărilor și cheltuielile de transport constituie suma totală de 20048 lei; în aceasta ordine de idei, aceste cheltuieli sunt datorate însăși acțiunilor inculpatului și au legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală și urmează să fie recuperate din contul său, grație legăturii de cauzalitate directă dintre acțiunile inculpatului, expertizele judiciare și cheltuielile suportate; după primirea rechizitoriului Nemerenco Petru nu a contestat cheltuielile judiciare indicate în rechizitoriu; mai mult ca atît, în cadrul procesului penal fiind audiat în instanța de judecată inculpatul Nemerenco Petru a solicitat examinarea cauzei penale în procedură simplificată conform prevederilor art. 364/1 Cod de procedură penală, astfel recunoscînd săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și solicitînd ca judecată să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală; potrivit prevederilor art. 5 al Legii nr.68 din 14.04.2016 cu privire la expertiza judiciară și statutului expertului judiciar, în vigoare din 10.12.2016: 1) Expertiza judiciară se efectuează cu condiția că solicitantul achită în prealabil costurile acesteia. În cazul în care solicitantul expertizei este o instituție publică, pentru efectuarea expertizei judiciare este suficientă prezentarea prealabilă a unei garanții privind plata ulterioară, acceptată de către instituția de expertiză judiciară sau de către expertul judiciar, în cazul în care acesta își desfășoară activitatea în cadrul unui birou de expertiză judiciară. (3) în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sînt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 al.(2) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova. 7) Plata cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizelor judiciare suportate din bugetul de stat se face conform procedurii prevăzute de legislația de procedură.

3.1. Sentința primei instanțe a fost contestată cu apel de către avocatul Manea Corina în numele inculpatului Nemerenco Petru, prin care a solicitat casarea acesteia

în latura stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, cu aplicarea în privința inculpatului a unei pedepse mai blânde.

În motivarea apelului apărarea a indicat că, nu s-a luat în considerație toate circumstanțele atenuante prezente la cazul dat, luând în vedere personalitatea lui Nemerenco Petru, care a comis pentru prima dată o infracțiune, a recunoscut integral vinovăția și a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, se căiește sincer de cele comise, se caracterizează pozitiv la locul de trai, la evidența medicului narcolog nu se află, atât antecedente penale cât și contravenționale nu sunt, are la întreținere doi copii minori. De asemenea atrage atenția la circumstanța atenuantă prevăzută de art.76 al.(1) lit.f) Cod penal și anume „imoralitatea acțiunilor victimei”, care știind că Nemerenco Petru revine în curînd de la serviciu, propune soției acestuia să întrețină raport sexual în domiciliul lui. În raportul de expertiză psihologică la răspunsul întrebării cu nr.8 expertul accentuează că Nemerenco Petru “a manifestat o reacție emotivă în condiții psiho-traumatizante” toate aceste circumstanțe atenuante indicate în ansamblu micșorează esențial gravitatea faptei comise.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 februarie 2018, au fost respinse ca nefondate apelurile procurorului și avocatului Manea Corina în numele inculpatului Nemerenco Petru, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, instanța de fond a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungînd la concluzia privind vinovăția inculpatului Nemerenco Petru și a făcut o încadrare juridică justă a acțiunilor acestuia în baza art. 145 al.(2) lit.j) Cod penal.

Instanța de fond a făcut o analiză amplă a probelor cercetate, iar concluziile făcute de instanța de fond privind vinovăția inculpatului Nemerenco Petru rezultă din probele administrate, cărora le-a fost dată o apreciere legală sub toate aspectele, complet și obiectiv.

Referitor la latura contestată de procuror ce ține de neîncasarea din contul inculpatului a cheltuielilor suportate pe cauză pentru efectuarea expertizelor judiciare și cheltuielile judiciare, instanța de apel a menționat că, instanța de fond la examinarea cauzei, corect nu a dispus încasarea cheltuielilor de judecată, or, respectiva concluzie se întemeiază pe dispozițiile art. 143 alin. (1) pct. 2), 3) Cod de procedură penală potrivit căror „expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămărilor integrității corporale, stării psihice a bănuitului, învinuitului, etc.- în cazurile cînd apar îndoieli cu privire la starea de responsabilitate”.

Totodată, potrivit art. 15 alin. (1) al Legii nr. 1086 din 23.06.2000, Cu privire la expertiza judiciară, constatările tehnico-științifice și medico-legale, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărei „Expertiza judiciară se efectuează la ordonarea organului de urmărire penală, a procurorului, a organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravențiile administrative, a instanței judecătorești din oficiu sau la cererea părților, în conformitate cu legislația de procedură penală, de procedură civilă, legislația cu privire la contravențiile administrative și cu prezenta lege.”

Astfel, ținînd cont de faptul, că expertizele judiciare pe cauză au fost ordonate de către organul de urmărire penală în vederea constatării gradului de gravitate și a caracterului vătămărilor integrității corporale, care la rîndul său au determinat

încadrarea juridică a faptei, acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, pusă în sarcina părții acuzării, instanța de apel a considerat neîntemeiat argumentul invocat de procuror în apelul declarat.

Cu referire la apelul declarat de avocatul Manea Corina în interesele inculpatului Nemerenco Petru, instanța de apel a menționat că, instanța de fond la stabilirea pedepsei a ținut cont și s-a condus de principiile generale de aplicare a pedepsei consfințite în art.61 alin. (2) Cod penal, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei potrivit prevederilor art. 75 Cod penal, stabilindu-i inculpatului o pedeapsă echitabilă faptei imputate, care corespunde împrejurărilor cauzei, normelor legale și care va atinge scopul de corectare și reeducare.

Totodată, instanța de apel a menționat că, la stabilirea pedepsei inculpatului s-a luat în considerație faptul că a depus cerere, prin care a solicitat judecarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, a ținut cont de prevederile art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală, precum și de faptul că inculpatul Nemerenco Petru se caracterizează pozitiv la locul de trai, nu se află la evidența medicului psihiatru și narcolog, are la întreținere doi copii minori, anterior nu a fost condamnat (f.d. 197-201), precum și de faptul că inculpatul a solicitat prin cerere scrisă personal examinarea cauzei în baza probelor administrate la etapa de urmărire penală, de motivul săvârșirii infracțiunii - gelozia, de modalitatea comiterii infracțiunii prin aplicarea multiplelor lovituri și lăsarea victimei fără ajutor pînă acesta a decedat, precum și faptul că a comis infracțiunea pentru prima dată.

La stabilirea pedepsei inculpatului Nemerenco Petru instanța de fond a ținut cont și de circumstanțele atenuante pe cauză în sensul art.76 alin. (1) lit. g), f) Cod penal, imoralitatea acțiunilor victimei, care știind cu certitudine că Nemerenco Petru se întoarce în curând de la serviciu, propune fostei soții cu care continua să locuiască, să întrețină un raport sexual în domiciliul făptuitorului și contribuirea activă la descoperirea infracțiunii și căința activă, precum și de circumstanța agravantă în sensul art. 77 alin. (1) lit. g) Cod penal - săvârșirea infracțiunii în prezența fiului său minor, pe care inculpatul l-a rugat să ascundă obiectul infracțiunii.

Astfel, instanța de apel nu a constatat prezența circumstanțelor sau a erorilor de drept ce a-r genera casarea hotărîrii atacate sub aspectul invocat și aplicarea față de inculpat a unui termen de pedeapsă mai mic, după cum se solicită în apelul declarat, deoarece soluția adoptată de către prima instanță a fost întemeiată și motivată, termenul de pedeapsă stabilit inculpatului Nemerenco Petru este echitabil în raport cu circumstanțele cauzei, cu personalitatea acestuia și va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului, astfel impunîndu-se soluția de respingere a apelului declarat de avocat în interesele inculpatului ca fiind neîntemeiat.

Instanța de apel a conchis că pedeapsa stabilită inculpatului se încadrează în limitele prevăzute de lege și că nu este oportună aplicarea în privința lui a unui termen de pedeapsă mai mic, după cum se solicită în apelul declarat.

5. Ne fiind de acord, cu decizia instanței de apel, procurorul, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar prin care solicită casarea acesteia în partea cheltuielilor de judecată și pronunțarea a unei noi hotărîri prin care să se încaseze de la Nemerenco Petru aceste cheltuieli. Recurentul invocă dezacordul cu decizia instanței de apel în partea cheltuielilor de judecată, motivînd că potrivit art. 142 alin. (2), 227 alin. (2), 228 alin. (3), 229 alin. (1) Cod penal, instanța urma să încaseze cheltuielile de judecată.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procuror în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond ori de apel.

Recurentul în recurs a invocat ca temei de casare a deciziei instanței de apel art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Analizând temeiurile respective în raport cu motivele invocate în recursul declarat, Colegiul penal constată că acestea nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului.

Autorul recursului consideră că, instanța de apel eronat a respins solicitarea acuzării de a dispune încasarea de la inculpat în bugetul statului a cheltuielilor judiciare suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare în sumă de 20 048 lei, deoarece statul nu este obligat să suporte aceste cheltuieli.

Prin urmare, Colegiul penal respinge ca fiind neîntemeiat acest argument, deoarece potrivit prevederilor art. 227 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare cuprind sumele plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali. Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Potrivit art. 228 alin. (1) Cod de procedură penală, Colegiul penal indică că, cheltuielile privind efectuarea expertizelor judiciare, solicitate de către organul de urmărire penală, nu se includ în categoria cheltuielilor judiciare care urmează a fi achitate de către inculpat.

Astfel, suma de 20 048 lei, solicitată de către procuror ca să fie încasată de la inculpat în folosul statului, constituie cheltuieli care au fost suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare nr. 412 din 06.06.2017 -128 lei, nr. 214 din 30.06.2018 -13 300 lei, nr. 67 din 5.06.2017 – 2258 lei, nr. 52a-2017 din 09.08.2017- 1862 lei, raportul IP Glodeni – 2500 lei.

Mai mult, se relevă că prevederile alin. (3) a art. 75 din Legea nr. 68 din 14 aprilie 2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, stipulează expres că „În cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova”.

Astfel, conform art. 142 alin. (2) părțile, din inițiativă proprie și pe cont propriu, sunt în drept, prin intermediul organului de urmărire penală, al procurorului sau al instanței de judecată, să înainteze instituției publice de expertiză judiciară/biroului de expertiză judiciară o cerere privind efectuarea expertizei judiciare pentru constatarea circumstanțelor care, în opinia lor, vor putea fi utilizate în apărarea intereselor lor. În acest caz, organul de urmărire penală, procurorul sau instanța de judecată este obligată să remită instituției publice de expertiză judiciară/biroului de expertiză judiciară materialele necesare efectuării expertizei judiciare. Raportul de expertiză judiciară întocmit la cererea părților se prezintă de către parte organului de urmărire penală,

procurorului sau instanței de judecată, se anexează la materialele cauzei penale și urmează a fi apreciat în coroborare cu alte probe. În cazul în care, reieșind din concluziile formulate de experți în rapoartele de expertiză anterioare, se constată inoportunitatea dispunerii expertizei judiciare solicitate de către părți, iar efectuarea unei alte expertize va condiționa tergiversarea procesului penal, organul de urmărire penală, procurorul sau instanța de judecată respinge cererea părților.

În acest context, se atestă că în prezenta cauză penală ordonatorul expertizei judiciare a fost organul de urmărire penală (f.d. 40, 61, 65-66, 141-142 vol. I), fără a exista o asemenea cerere din partea părților.

Prin urmare, Colegiul penal consideră că instanța de apel corect a respins încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare, ca fiind nefondată.

În aceste condiții instanța de recurs consideră, că n-a fost constatată prezența în speța examinată a unor erori de drept, care ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate.

Respectiv, analizând materialele cauzei și hotărârea instanței de apel, Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept ce ar afecta legalitatea hotărârii judecătorești contestate.

În baza celor expuse, Colegiul penal conchide că temeiul invocat de către procuror nu este aplicabil din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar da temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârii contestate și, potrivit legii, se dispune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Octavian Bodareu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 februarie 2018, în cauza penală în privința lui *Nemerenco Petru XXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Publicată integral la **13 iunie 2018**.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan